

सेवा

करवीरप्रसूनेश्च स याति हरिमन्त्रिधिम् ॥
 श्रावणे मासि यो दद्यात् लाजान् घृतसम-
 न्वितान् ।
 हरये तस्य विप्रपे न विपत्तिर्दहे भवेत् ॥
 श्रावणे पिष्टकं यस्तु हरये मुन्यपूरकम् ।
 ददाति तस्य विप्रपे गृहे श्रीनिचला भवेत् ॥*॥
 भाद्रे मासि हिजयेष्ठ नारायणमनामयम् ।
 अथवा पूजयेत् प्राञ्जयतुर्वर्गफलप्रदम् ॥
 निवोडे नूतनागारे सर्वोपद्रववर्जिते ।
 स्थापयेत् पुण्डरीकाक्षं भगवन्तं जनार्दनम् ॥
 दंगेश मसकैवेव प्रकीर्णैर्मलिकादिभिः ।
 इति पुरातनागारे स्थापयेत् हि भक्तिमान् ॥
 सकर्दमे पतहारि गलङ्गितो गृहे तथा ।
 हरिं न स्थापयेत् प्राज्ञो वर्षासु परमेश्वरम् ॥
 विष्णुालये हिजयेष्ठ बध्नीयाद्यस्तु मानवः ।
 चन्द्रातपं विचित्रं चन्द्रलोकं स गच्छति ॥
 रात्रौ नानाविधेषु पौर्णमिन्द्रे जगतीपतेः ।
 दंशश्च भयकोशेव वर्षाकाले निवारयेत् ॥
 मस्रारिकाभिः प्राहृत्य मद्यशासनमच्युतम् ।
 प्राशुषि स्थापयेद्विष्णुं निशायां दिव्यमन्दरे ॥
 कङ्कारपत्रदंशेषु सुगन्धैर्नूतनैस्तथा ।
 मुमुक्षुः पूजयेत्स्वर्गो भाद्रे मासि दिने दिने ॥
 न भाद्रे केतकोपुष्यैः पूजितयो जनार्दनः ।
 यतो भाद्रपदे मासि केतकी स्यात् सुरासमा ॥
 पक्षस्तालफलैर्हिव्येयोऽर्चयेद्यदुत्तमम् ।
 गर्भवासमहादुःखं स भूयो लभते न हि ॥
 संयुक्तं घृतदुग्धाभ्यां पक्वतालं सुरारये ।
 या दद्यात् अथवा मर्त्यः स गच्छेत्कान्दरं हरिः ॥
 भाद्रे मासि हिजयेष्ठ हरये तालपिष्टकम् ।
 सट्टतं वैष्णवो दद्यात् कैवल्यप्राप्तयेतवे ॥
 मासि भाद्रपदे विप्र न कुर्याच्छाकभक्षणम् ।
 न रात्रौ भोजनं कुर्यात्समुच्चैर्वैष्णवो जनः ॥*॥
 श्राशने मासि विप्रेन्द्र केशवं क्लेशनाशनम् ।
 पूजयेद्भक्तिभावेन पूर्वोक्तविधिना जनः ॥
 पूजयेत् पूजयेद्यस्तु भक्त्या लक्ष्मीपतिं हरिमा
 विष्णुपूजाफलं विप्र सम्पूर्णं तेन लभ्यते ॥
 यत्तयं दीयते विप्र पूर्वोक्ते हरये जनैः ।
 पौष्ट्यमिव तत्तयं गृह्णाति कमलापतिः ॥
 मध्याह्ने दीयते यत्र सलिलं चक्रपाणये ।
 तोयं तोयमिव स्वामी तद्गृह्णाति द्विजोत्तम ॥
 अपराह्णे तु यत्तयं गोविन्द्याय प्रदीयते ।
 तत्तयं रक्तमुष्णं स्यात् गृह्णाति यतो हरिः ॥
 अतएव हिजयेष्ठ पूर्वोक्ते हरिमर्चयेत् ।
 सकलं लभते कामं केशवस्यानुकम्पया ॥
 एकवस्त्रेण विप्रेन्द्र न कुर्यात् पूजनं हरिः ।
 कुर्यादापि तदा पूजां तां न गृह्णाति केशवः ॥
 अर्धोत्तेन च वस्त्रेण या पूजा कमलापतेः ।
 त्रिफला सा च पूजा स्यात् च विष्णुः प्रसोदति
 यस्त्ववदशिश्वः पूजां चक्रिणः कुरुते जनः ।
 पूजाफलं न चाप्नोति अनिर्घाद्या च सा भवेत् ॥
 अमंस्कृतगृहे पूजा क्रियते या जगत्पतेः ।
 सा पूजा ब्राह्मण्येष्ठ अनिर्घाद्या भवेत् खलु ॥

सेवा

स्नानं देवाञ्जनञ्चैव दानञ्च पिष्टतपञ्चम् ।
 तिलकेन विना विप्र न च कुर्याद्द्विचक्षणः ॥
 तिलकाच्च गृहोत्वा यत् पुण्यकर्म विधेयते ।
 भस्मीभवति तत् सर्वं कर्त्ता च नारकी भवेत्
 शङ्खचक्रगदापद्मैरङ्कितं यस्य दृश्यते ।
 शरीरं ब्राह्मण्येष्ठ विज्ञेयः सोऽप्यतः स्वयम् ॥*
 इत्यादि ॥
 “त्रिपत्नीकृतदूर्वाभिराशनेन योऽर्चयेत्हरिम् ।
 दूर्वैव सन्ततिस्तस्य अविच्छिन्ना प्रवर्त्तते ॥
 श्राशने मासि यो दद्यात्हरये कर्कटोफलम् ।
 शोको न जायते तस्य कदाचिद्दुःखं हिज ॥*॥
 कार्तिके तु समायाते सर्वमासोत्तमे शुभे ।
 दामोदरं देवदेवं भक्त्या प्राञ्जः प्रपूजयेत् ॥
 कार्तिके मासि विप्रेन्द्र विष्णुप्रीणनहेतवे ।
 यथोक्तविधिना प्राञ्जः प्रातःस्नानं समाचरेत् ॥
 श्रामिषं मैथुनञ्चैव कार्तिके मासि यश्चजेत् ।
 जन्मन्तराञ्जितैः पापैर्भुक्तो याति परां गतिम् ॥
 तुलाराशिते सूर्ये प्रातःस्नानं द्विजोत्तम ।
 हविषं ब्रह्मचर्यञ्च महापातकनाशनम् ॥
 श्रामिषं मैथुनञ्चैव कार्तिके यस्तु न त्यजेत् ।
 जन्मजन्मनि विप्रेन्द्र स भवेत् ग्राम्यशूकरः ॥
 द्विर्भाजनं पराञ्जश्च तैलञ्च वैष्णवो जनः ।
 आयाते कार्तिके मासि यत्रापि परित्यजेत् ॥
 दामोदराय नभसि प्रदोषं यस्तु यच्छति ।
 फलं तस्य प्रवक्ष्यामि समासेन शृणु द्विज ॥
 ब्रह्महत्यादिभिः पापैर्विमुक्तः क्लेशदायकः ।
 दामोदरपुरं गत्वा तिष्ठेत् कोटियुगावधि ॥
 दीपं ज्वलन्तं नभसि त्रिदश वासवादयः ।
 विन्दोक्च इषिताः सर्वं वदन्तोति परस्परम् ॥
 असौ पुण्यात्मनां योऽष्टः केशवाञ्जनतत्परः ।
 प्रदोषं कार्तिके मासि यतो यच्छति चक्रिण ॥
 श्रागमिष्यति पुण्यात्मा कदायं त्रिदिवं प्रति ।
 करिष्यामि कदा भयमनेन हरिसि विना ॥
 मुहूर्त्तमपि यो दद्याद्दीपं नभसि चक्रिण ॥
 कार्तिके मासि विप्रेन्द्र तस्य तुष्टः सदा हरिः ॥
 दद्यादक्षयदीपं यः कार्तिके हरिमन्दरे ।
 दिनं दिनंऽखमेषस्य फलं प्राप्नोति मानवः ॥
 तुलसोदललक्ष्यैः कार्तिके पूजयेत्हरिम् ।
 लक्ष्मीकवाजिमेषस्य मानवी लभते फलम् ॥
 विस्वच्छदनलक्षणे योऽर्चयेत् विष्णुमव्ययम् ।
 कार्तिके शङ्करं वापि लभते सोऽपि तत् फलम्
 कार्तिके वक्रपुष्पेण हरिपूजनकञ्जरः ।
 परमं मोक्षमाप्नोति प्रसादाज्जगतीपतेः ॥
 यत्किञ्चित् कार्तिके मासि विष्णुमुद्दिश्य दीयते
 तदक्षयं भवेत् सर्वं सत्यमेतन्मयोचते ॥
 घृताक्षं शूरणाञ्जं यः कार्तिके विष्णवे नरः ।
 दद्याद्दिने दिने विप्र तस्य विष्णुपुरे स्थितिः ॥
 प्रफुल्लपद्मपुष्पेण सितेनाप्यसितेन वा ।
 योऽर्चयेत् कमलाकान्तं तस्य किं भुवि दुर्लभम्
 कमलैः कार्तिके मासि सितैर्वा लोहितैस्तथा ।
 संपूज्य पद्मिनं मर्त्यो लभते परमं पदम् ॥
 प्रदत्तं कार्तिके मासि हरये येन पङ्कजम् ।

सेवा

न दत्तं तेन किं विप्र विष्णवे देव्यजिष्णवे ॥
 एकमेवाभ्युजं यस्तु ददाति केटभारये ।
 तस्मै किं भगवान् विष्णुर्न ददाति श्रियः पतिः ॥
 कमलैः कार्तिके मासि येन नाराधितो हरिः ।
 जन्मजन्मनि तद्गृहे कमला न हि तिष्ठति ॥
 पद्मबोजानि यो दद्यात् केशवाय महात्मने ।
 स जायते विप्रकुले शुद्धे च प्रतिजन्मनि ॥
 ब्राह्मणस्य कुले जातः स चतुर्वेदविद्वेत् ।
 धनवान् बहुपुत्रश्च कुटुम्बानाञ्च पोषकः ॥
 नास्ति पद्मसमं पुष्यं जमिने सत्यमुच्यते ।
 येन संपूज्य गोविन्दं पापात्मापि च मोक्षभाक् ॥
 सत्यं सत्यं पुनः सत्यं सत्यमेव मयीच्यते ।
 कमलैर्हरिमभ्यर्च्य लभते परमं पदम् ॥
 एकमेवारविन्दं यः प्रददाति सुरारये ।
 तस्य नास्ति पुनर्जन्म ससारोऽस्मिन् सुभैरवे ॥*
 इति पाद्मं क्रियायोगसारे १२ अध्यायः ॥*॥
 व्यास उवाच ।
 “मार्गशीर्षे हिजयेष्ठ महालक्ष्मणसमन्वितम्
 पूजयेद्व्ययं विष्णुं भक्तिभावेन वैष्णवः ॥
 उच्छिष्टदेशे विप्रेन्द्र तथैव पतितालये ।
 दुर्गन्धैश्च परिव्याप्तैः स्थानं विष्णुं न पूजयेत् ॥
 पाषण्डानां समीपे तु महापातकिनां तथा ।
 असत्यभाषिणाञ्चैव न कुर्याद्विष्णुपूजनम् ॥
 तस्मादेकमना भूत्वा भक्तिश्रद्धासमन्वितः ।
 पूजयेत् कमलाकान्तं चतुर्वर्गफलप्रये ॥
 श्रावणं सट्टतञ्चैव सुहृत्पुत्रसमन्वितम् ।
 सवास्तुकादिशकञ्च दद्यात् सदधि विष्णवे ॥
 नागरहृत्फलं दिव्यं सुपक्वं यस्तु यच्छति ।
 केशवाय हिजयेष्ठ सोऽस्माभिरपि पूज्यते ॥
 यद्यन्यं नूतनं वस्तु प्रियं भगवतो हरिः ।
 तदेवाग्रहायणे मासि भक्त्या दद्यान्मुरारये ॥*॥
 पौषे मासि समायाते श्रीकृष्णं वरदं प्रभुम् ।
 नित्यमिन्दुरसैर्हिव्यैः स्थापयेद्वैष्णवो जनः ॥
 यः स्थापयति विप्रेन्द्र विष्णुमिन्दुरसेः प्रभुम् ।
 इह भुङ्क्ते सुखं सर्वं मृतो यातोत्तुलागरम् ॥
 यो दद्यादिन्दुरैवेद्यं देवदेवाय विष्णवे ।
 सोऽपि तत्फलमाप्नोति किमन्यैर्बहुभाषितैः ॥
 सदुग्धं प्रयुक्तं पौषे दधिर्भवाञ्च समन्वितम् ।
 दत्त्वा सुरारये मर्त्याः सर्वान् कामानवाप्नुयात्
 सर्वं पुरातनं वस्त्रं दूरीकृत्य सुरारये ॥
 श्रौतस्य वारणायां दद्याद्दक्षिणं नूतनम् ॥
 पौषे संक्रमणे विप्र सलक्ष्मीकाय विष्णवे ।
 दद्यान्मुमुक्षुमीतुजो दशवर्षञ्च पिष्टकम् ॥
 यस्तु शङ्खध्वनिं कुर्यात् संपूज्य कमलापतिम् ।
 तस्य पुण्यफलं वचमि शृणु वत्स समाहितः ॥
 अगम्यागमनाञ्चैव विमुक्तः सर्वपातकैः ।
 श्रेष्ठे विष्णुपुरं गत्वा विष्णुना सह मोदते ॥
 वैनतेयाश्चितां घण्टां यस्तु वादयते हरिः ।
 पूजाकाले हिजयेष्ठ तस्य पुण्यं वदाम्यहम् ॥
 अभयचक्रपाण्यैव मुक्तः पापः सदार्थणः ।
 प्रयाति मन्दिरं विष्णो रथमारुह्य शोभनम् ॥
 तत्र भुक्त्वाखिलं भोगं कल्पकोटिशतावधि ।